Додаток до „Буковини“.

Ч. 51. Чернівці, дня 16. (29.) грудня 1905. Рік VIII.

Виходить що тижня в пятницю.

Коштує річно 4 корони, а до Америки 2 доляри.

РУСКА РАДА

Народна ґазета.

Адр. редакциї: „Руска Рада“ в Чернівцях улиця Петровича число 2.

Гей пани-маґнати! Доста вже людскої кривди! Дайте народови справедливе, непошахроване виборче право!

Народне віче в Раранчу.

Дня 19. грудня с. р. в день сьв. Николая відбулось у нас, в Раранчу народне віче в справі загального, рівного, тайного і прямого, себто безпосередного голосованя. Простора саля нашої місцевої читальні почала заповнятись народом вже від 12 год. в полудни. До першої була вже заповнена місцевим народом по береги, а мали єще загостити селяни з Топорівців, Жучки, Рогізної і других сусїдних сел, які наспіли із чернівскими гістьми о год. 1-ій. Народу була така сила, що не помістились в двох просторих кімнатах, часть стояла в сїнях, ба й на дворі.

Збори отворив короткою привітною промовою господар п. Василь Родич пропонуючи на предсїдателя п. дир. Ярошинського, на заступника топорівского господаря п. Петра Ґелича, а на писарів п. Івановича і п. Жураківську. Вибір одобрив нарід грімкими оплесками. Опісля предсїдатель удїлив голосу референтови п. Яр. Весоловському, який став говорити про виборчу реформу, що було першою точкою дневного порядку. Бесїдник знаменито пояснив справу дотеперішного способу виборів, виказав статистично, яка несправедливість була до тепер мужикови та робітникови, а опісля, перейшов до нової виборчої реформи, яку виложив обширно, та дуже зрозуміло. Вічевики що хвиля нагороджували бесїдника грімкими оплесками, та словами вдоволеня. Вкінцї всї присутні кликнули грімко, що „рішучо жадаємо зміни дотеперішного способу виборів, та ждемо на заведенє загального права голосованя!“

По скінченю сеї бесїди поставив референт слїдуючі резолюциї:

Віче, яке відбуло ся дня 19. грудня с. р. в Раранчу: 1. витає заповіджене президентом мінїстрів Ґавчом заведенє загального, тайного, рівного і безпосередного права голосованя при виборах до парляменту,

2. протестує проти якому небудь шахрованю тої виборчої реформи і взиває весь робітний нарід до найзавзятїйшої борби проти таких заходів.

3. складає подяку рускому парляментарному клюбови, а послам Романчукови і п. Василькови з'окрема за обстоюванє прав руского народа при виборчій дебатї.

4. заявляє ся проти штучного майоризованя якого небудь одного народа другим, себто зі шкодою другого.

5. домагає ся загального, рівного, тайного і безпосередного голосованя до всїх законодатних тїл, значить ся до Ради державної, соймів краєвих і до рад громадских.

Розуміє ся, що всї резолюциї ухвалив нарід однодушно. Проти них не піднесла ся нї одна рука. Опісля забрав голос п. учитель Іванович, звернув увагу присутних на теперішні події в Росиї, як то там перед роком нарід тихо і смирно домагавсь конституциї, якої цар і його дорадники не хотїли народови дати, а під теперішню хвилю мимо оголошеного царем манїфесту конституцийного годї нарід вспокоїти, бо цей нарід вже не той смирний

що був перед роком, а жадає тепер більшої свободи ширших прав, які йому справедливо належить ся! Ось так і у нас ми тепер смирно і в супокою домагаємо ся виборчої реформи, а коли-б правительство не хотіло нам єї дати, то хто зна', чи тоді будемо таким самим способом домагатись прав, які нам пани не хотять тепер дати добровільно. В кінці згадав бесідник про знамениту бесіду посла Ник. Василька, яку виголосив він минувшого тижня в Раді державній, та в якій, дорогий нашому народови, посол славно боронив нашу руску справу.

П. уч. О. Жураківска поставила внесенє, щоби послови Ник. Василькови вислати телеґрафічно подяку від вічевиків і то з підписами президиї, та охочих учасників віча, що при окликах „славно" ухвалено.

Опісля говорив єще селянин з Топорівців, звісний всім патріот, Петро Ґелич меньше більше отсими словами: Бачимо, що всї верстви суспільности і то на всім сьвіті домагають ся своїх прав. Так бідні, як не меньше богачі упоминають ся о ці права, які їм належать ся. Найбільше зі всїх покривджений робітник став вже прозрівати, а побачивши свою біду, та кривду жадає для себе і своєї родини кращого житя. Вони тепер також домагають ся загального голосованя, а чим борють ся за свої права? Страйком і бойкотом! А ми мужики чим мемо беронитись проти наших ворогів, проти панів, що хотять нашої загибелї? Наша оборона братя в єдности, бо де єдність, там сила. Тримаймось купи, єднаймось всї в одну велику громаду, а будемо сильні, кріпкі, нїчо і нїхто не всміє нас побороти. Ми не дамо ся кривдити нікому! Тепер коли всї покривджені жадають нового виборчого права, щоби було рівне голосованє для всїх, то і ми мужики станьмо разом до борби, а певно діждемось кращих прав, кращої долї. Бесїдник скінчив, а нарід в одушевленю кликав „славно", а оплескам не було кінця.

На тім закінчилась перша точка дневного порядку, а приступлено до другої т. є. „полїтичне положенє нашого народа". Слово забрав п. Весоловський: Наш нарід великий, лиш біда, що не тримаєсь разом! Нас розділили. І так найбільша сила нашого народа, бо 26 мілїонів є в Росиї, у Москаля, там є наших братів найбільше, дальше тут в Буковинї і в Галичинї є нас 4 мілїони, а є також Русини-Українцї, наші братя і в Америцї (Канада, Сполучені Держави і Бразилїя), та не мало і в Азиї. В єдности сила! Тому єднаймось, горнїм ся до наших товариств, читаймо, та вчім ся, щоб знали, як живуть другі люди. Наш нарід головно мужицкий тим то й полїтика наша мусить мати за свою цїль мужицтво і основуватись на мужицких потребах. Мужики повинні витворити таку єдність між собою як робітники фабричні. Нехай буде наш нарід, як одна велика родина, а певно здобудемо ті всї права, які нам справедливо належать ся! Бесїдник закінчив свою знамениту промову згадкою про теперішний рух в Росиї, про сильну орґанїзацию селян та робітників за кордоном та подав до ухваленя ще отсї резолюциї:

Ми зібрані на вічу в Раранчу витаємо з подивом свободолюбиві елементи Росиї всїх народів а передовсїм наших закордонних братів, шлемо їм привіт, та бажаємо успіхів в їх завзятій борбі за волю а рівночасно висказуємо своє глибоке обуренє росийскому правительству, що до тепер не знесено указу 1876. р., в якому заборонено користуватись в житю публичнім нашою, українською мовою.

Резолюцию ухвалено і на тім о год. пів до 6 закінчив голова зборів віче. Одушевлений нарід відсьпівав „Ще не вмерла Україна", „Не пора" і деякі иньші піснї, та коло 6-ої години став поволи розходитись. На вічу були не лиш мужчини, але було і жінок сила, а всього народу було поверх пять соток.

Під теперішню хвилю повинні такі віча відбувати ся в кождому містї, та селї; тепер настала для нас важна хвиля, яку треба використати; пробудїть ся, не дрімайте дорогі братя, збирайтесь по ваших читальнях, та ухвалюйте резолюциї за загальним голосованєм. Гей на віча панове-Громадо, на віча! Час горячий і не стоїть на місци, а не забувайте, що всї розолюциї треба післати правительству до Відня! Нехай знають, що справа виборчої

реформи є для нас важна, пекуча, нехай почують голос не соток, а мілїонів нашого народа.

Гей на віча, а громадно, йдім всї мужчини і жінки, старі і молоді! На віча!

Раранче, 22. грудня 1905. *О. Ж.*

Народне віче в Лужанах.

Минувшої недїлї дня 24. грудня відбуло ся в Лужанах віче в справі виборчої реформи. Мимо непогоди явилось кілька сот людий рускої, польскої і жидівскої народности із Лужан і Шипинець. Прибув на віче також п. посол Є. Пігуляк, не зважаючи на своє підупале здоровлє, не випочавши ще навіть по трудах подорожи з Відня, за що честь єму і вічна вдяка від тих, для котрих жертвуєсь. Віче вибрало головою зборів після того, як місцевий парох Вчс о. Кавтиш сего пнчесного уряду зрік ся, начальника громади п. Орелецкого. По покликаню на писаря п. уч. Бережана удїлив голова зборів слово послови Єр. Пігулякови. Сей представив ясно наше теперішне полїтичне становиско і вказав покривдженим жерело їх нужди, до якої в найбільшій мірі причиняєсь теперішна виборча ординация.

В тім змислї говорив також п. Я. Весоловский, наводячи яскраво приміри разячої несправедливости заключеної в теперішнім виборчім праві. Участники віча повитали заяву бар. Ґавча за виборчою реформою, а заразом рішучо запротестували проти виняткового виборчого закона для Буковини і Галичини і заявили, що ужиють усяких навіть найострійших средств щоб вибороти й собі загальне, рівне, тайне і безпосередне право голосованя.

Ухвалені резолюциї подано телеґрафічно до бар. Ґавча як також подано се до відома п. пос. Ник. Василька.

Треба тут згадати, що на наше віче прислало кіцманьске староство комісаря п. Ромашкана, а мали-м ще й жандарма. Жандарм розуміє ся не мав що робити, бо на вічу був як найлїпший лад, а що на віче явив ся й комісар староства, се не зле, бо представитель правительства міг наочно переконатись, що наш нарід вповнї дозрілий до полїтичних прав і стане із всею рішучостию проти всїх, хто-б хотїв наше мужицтво і наш нарід у полїтичних правах упослїдити. *Вічевик.*

Вероніка Павловичева.

Туга за родиною.*)

Як я собі нагадаю
За ті давні лїта,
Сльози очи застелюють,
Що не бачу сьвіта.

Ти Канадо чужий краю,
Взялась ми родину
Як я з нею не зійду ся,
Марне з сьвіта згину.

Нї раз, нї два, подумаю.
Сумненько заплачу,
Що я свої родиночки
В сїм селї не бачу.

Плачуть мої сиві очи,
А серденько дужче,
Пішла моя родиночка
За море, на пущі.

Зібрала ся вся родина
З кораблем поплила,
Лишень мене сиротиною
Тут саму лишила.

Лишилам ся сиротина
Як билина в поли,
Як бим не мала родини
Нїколи — нїколи!

Як я собі нагадаю
На рідного тата
Обгляну ся навкруг себе,
Смутна-ж моя хата.

---

*) Вірш сей переслала нам ласкаво до випечатаня учителька п. Матильда Вальнер, із приміткою, що зложила его Вероніка Павловичева, тоскуючи за своєю родиною, яка із Кучурова великого виїхала до Канади. Печатаємо сї справдїшні риданя жіночого серця як примір великого поетичного талану нашого народа. Другі народи певно не можуть похвалити ся так гарними хоч простими піснями укладаними селянами а то й селянками як наш. Отсе й запорука, що наш нарід не загине а добє ся красшого часу, тільки треба єму більше сьвітла, більше хлїба й волї. *Редакция.*

Як я собі нагадаю
За рідненьку мати,
Не можу я нещаслива
Втримати ся в хаті.

Як я собі нагадаю
На рідну сестричку,
Покотять ся сльози з очий
По румянім личку.

Сльози-ж мої дрібнесенькі
Де я вас подїю?
Ах піду-ж я в чисте поли,
І там вас посїю.

Сльози мої дрібнесенькі
Коли-ж ви зійдете,
Любі мої рідні братя
Ах, де-ж ви жиєте?

Ах, Боже ж мій милосердний
Чи-ж то твоя сила
Що ся наша рідна кровця
Від нас віддїлила?

Пішла наша рідна кровця
За море — за море,
А вже-ж єї не чувати,
Голосу нїколи.

Пішла наша рідна кровця
Д горі за водою,
Відай єї жаль за нами,
Кличе за собою.

Кровця моя ріднесенька
Где-ж ти ся розльила,
На щось мене нещасливу
Тут саму лишила?

Сумно-ж менї нещасливій
Без родини жити,
Нема кому що сказати,
Нї з ким говорити.

А коби-ж я крилця мала
Як тая пташина,
Злетїла бим до родини
Тай поговорила.

Не маю-ж я вже надії
Із родинов бути
Сумно-ж менї без родини
Не можу ї забути.

Ах, родино моя мила
Тебе не видаю,
Через тебе родинонько
Житя вкоротаю.

Тяжкий біль на серцї ношу
В смутку вік минає,
Сумно без родини,
Хто єї не має.

Повій вітре буйнесенький
Коли-ж я тя прошу
Розвій жалї, смутки мої,
Що на серцю ношу!

А хотя-ж я й повію,
Я всюди не сьмію,
А що кому Бог призначив,
Я то не розвію.

Ах Боже ти мій милосерний,
На тебе здаю ся,
Злучи мене з родиночков
Най я не смутю ся.

Смутне моє серце ходить,
Веселе не буде
Бо вже-ж свої родиночки
Видїти не буде.

Дещо про гайдамаччину.

Гайдамаччиною називаємо поновне повстанє нашого народу в 18 столїтю проти своїх гнобителїв. То було продовженє завзятих козацьких воєн. Нарід не задоволений тодїшним ладом у державі, забаг скинути з себе пановане польської шляхти і став домагати ся нового, лїпшого, ладу. Сей народний рух виявляєсь головно трома опадами: в рр. 1734, 1750 і 1767.

Спершу виринає гайдамаччина на Волинї, опісля на Подїлю, а вкінци обхоплює она і цїлу Україну. У сїм народнім повстаню беруть участь: мужики, козаки, молдовани, жиди-вихрести, ба навіть дрібні шляхтичі, і нньші надкордонні люди. До них прилучували ся часом і майстри та міщани. Їх приневолив до того загальний упадок промислу та торгу в Польщі, а по найбільшій части вступали они „в гайдамаки“ задля цехових утисків. Коли в роцї 1735 вмішали ся ще й Запорожцї до сего повстаня, то воно набирає характеру зорґанїзованої боротьби з Польщею.

Причин до повстаня гайдамаччини було дуже много. Козацтво шляхта приборкала, а кріпацтво не знесено; противно оно прибирало чим раз більші розміри. Крім сего викликало ненависть нашого народу до польскої шляхти захоплене правобережної України Поляками та заведене „унії“. Гайдамаки уважали своїм святим обовязком боронити край від визискуваня злосливої, народом зненавидженої шляхти, та від єї безладного панованя. Пани-ж та шляхтичі, що приставали до гайдамаків, робили се із жадоби пімстити ся на иньшім слабшім шляхтичу, чи то щоби єму відобрати кусень землї, чи зруйнувати ціле майно ворога-сусїда.

Взагалї збирають ся тодї усї незадоволені тодїшного часу в ватаги чи то більші, чи меньші в так звані „Степовики“ — вони нападають на подорожних купцїв та крамарів. Більші-ж ватаги захоплюють навіть і цїлі села та міста та зводять кроваві борби з коронним війском польским. У своїх походах убивали гайдамаки панів, ксьондзів та жидів, руйнували і грабили костели, та нищили усякі канцеляриї (уряди). Весь рух був отже протестом верствовим простого мужика лишеного всякого права против упривілейованих верств, а в слїд за тим протестом релїґійним против силоміць запроваджуваної унїятскої віри, а вкінци протестом полїтичним проти громадяньского та правного тодїшного ладу — чи там неладу — державного.

У звязи і в порозуміню з гайдамаками стояли не лише поодинокі люди, але й цїлі села. Длятого то заборонювано через розсилане „унїверзалів“ до сел і міст, всякі зносини з гайдамаками і лякано смертию тих, хто би гайдамакам помагав. Одначе сих унїверзалів нїхто не слухав і часто бувало таке, що самі двірники збирали по хатах харчі для гайдамаків. Через мужиків довідували ся гайдамаки про грозяче їм небезпеченьство, про місце пробуваня та рух польского війска, вкінци про спроможність, та уфортифіковане замків поодиноких панів та дїдичів.

Головним місцем зборів гайдамацких ватаг був Київ і цїла правобережна Україна. Мешканцї сего краю були дуже раді гайдамакам і достарчали їм збруї та гроший. Хоч московскі урядники старали ся спинити сї звязки, однак через загальну прихильність мійского люду до гайдамаків, не мож було нїчого вдїяти. Київський маґістрат або зовсїм залишував усякі скарги на гайдамаків, а навіть їх так полагоджував, що тим самим давав їм спроможність утечи. Черцї київских монастирів бачили в гайдамаках борцїв справи релїґійної, оборонцїв православія і ожидали від них помочи і для того то запомагали гайдамаків у всїм. В маєтках монастирських мали гайдамаки безпечне пристановище; сюди-ж вони і утїкали в разї неудачі.

Однак в Київі не було дуже безпечно гайдамакам і тому то вони збирали ся в більші ватаги, що числили нераз аж кілька тисяч люда, по степах запорожских. Іноді представлялись такі ватаги як упорядковане війско, бо мали добру збрую, добрі конї, ба навіть і гармати. Гайдамацкі ватаги дбали головно про збрую та коний. Коли забракло якійсь ватазї коний, то гайдамаки розходились на всї сторони, підкрадались безбройні до кордону, і напавши на поодиноких жовнярів та офіцерів або і на цїлі віддїли польского війска відбирали їм збрую та конї. На случай неудачі розбігали ся гайдамаки на всї сторони, так, що годї було їх усїх переслїдувати.

Нечисленні війскові сили Поляків довго не могли нїчого вдїяти гайдамакам, що під проводом Максима Зелїзняка палили двори й села та мордували польских панів і жидів. Найстрашнїйша різня звелась в містї Умани, яке гайдамаки заняли після того, як сотник надворних козаків ґр. Потоцкого Іван Ґонта перейшов на бік народа. Та не довго гуляли гайдамаки. Москва, доки вони не мали сили, помагала їм, щоб ослабити Польщу. Але як Москва повидїла, що гайдамаки самі набирають сили, подала зараз руку Польщи, аби згнобити наш нарід. Прислане московске війско зрадою розбило гайдамаків, передаючи їх провідників у руки польскої, яка судила їх остро і карала по звірски.

Оттак погасло послїдне полумя бунту українського народу в борбі за свободу. І ми згадуємо ті часи із острахом та зби-

раємо ся иньшими способами добувати собі силу й волю — не грабіжею й різнею, бо то — до добра не довелоб, але просьвітою і єдностию!

Евг. Голубович.

Як „посрамились“ волоско-кацапскі прихвостнї із Кичери?

(Із судової салї).

Знаний вже широко двірник із Кичери Ґеорґій Мудрак, підбасований кацапами та заїлими румунїзаторами думав виїсти із села пана над'учителя Ілюка. До виконаня сего взяв ся такого поганого способу: скликав радних громадских і почав їм уговорювати, щоби в кичерскій школї дїти вчили ся — по волоски та по нїмецки, бо по руски, мовляв, уміють з дому. При сїй так „чесній“ радї був через цїлий час і о. Grigorovicї. Опісля списав писар Ицко Гіцик скаргу на п. Ілюка до властий шкільних, що він науку занедбує, а той час жертвує більше для кичерских стоваришень, тай до того ще й громаду бунтує. Громада Кичера нїбито жадає собі иньшого відповіднїйшого надучителя. Се подане на пана Ілюка підписав писар кучурівский Ицко Гіцік всїма радними громадскими власноручно хотя декотрі з них вміють самі підписати ся.

Перечув сї клевети п. Ілюк і заскаржив Мудрака разом з єго авшусом за обиду чести.

На терміні який відбув ся д. 7. с. м. явив ся тілько Ґеорґій Мудрак в імени своїх радних. Розправу вів п. радн. суду Ель, а мала вона меньше більше такий перебіг.

Судия: Що ви писали на пана Ілюка двірниче? — Скажіть!

Мудрак: Я, прошу чесного суду, не можу витримати: п. Ілюк завзяв ся на мене за то, що я на п. Малика не дав голос. А я, прошу чесного суду, дав. Через п. Ілюка нагнав мене наш п. дїдич із двора. В дворі мав я 9 штук худоби, яка там лїтувала і зимувала. До того мав я 4 фірі соломи, 2 сяжнї дров і арнариї, а тепер то все пропало.

Судия: Добре, але ви сего не писали. Ви писали що п. Ілюк не вчить добре дїтий, тай бунтує громаду.

Мудрак: Ая, прошу пана рата: п. Ілюк не бере в мене урльоп; я є ортшулрат.

Судия: Що ви на се п. Ілюк?

Ілюк: Я поступаю, як менї приписує закон шкільний, на то сьвідком мої власти шкільні. Мудрак спімиув, що я на него злий за то, що він не дав голос на п. Малика. За сю зраду громади не навидять всї громадяни Мудрака, бо він крутар, а тут єго ймили з голосованем. Позаяк Мудрак ласий на хапатню, то я не радив громадянам вибирати на виборця Мудрака.

Мудрак: зголошує ся до слова.

Судия: Но, що скажите двірниче?

Мудрак: Прошу п. рата, наші дїти не вміють по нїмецки. Як приходять форлядунґи із суду, то вони не вміють прочитати. Ми податки платимо.

Судия: Ваша громада є руска тож мають вчити ся дїти по руски.

Судия видячи, що Мудрак безпідставно обчорнив п. Ілюка перед єго властями шкільними, подумав хвильку й сказав: „Двірниче! перепросїть п. над'учителя Ілюка, а буде лїпше.

Мудрак: Я не буду перепрошувати.

Судия: Добре! як так, то я закличу й решта ваших радних із Кичери, а по тім побачимо що з того вийде.

Ілюк зголошує ся до слова.

Судия: Прошу, що маєте сказати до сего.

Ілюк: Я за тим, щоби сьвітлий суд покликав кичерских радних громад. на переслухане, а тогди показало би ся щось дуже цїкавого. Радні доказали би свому начальникови Мудракови, що він великий крутар, бо що иньшого радив з ними, а що уньшого казав свому писареви Гіцикови написати.

Судия: Ви чули двірниче? Перепросїть п. Ілюка а на малім скінчить ся.

Мудрак: Видячи, що нема куди крутити, а тут може прийти ще до гіршого, каже: Я перепрашаю п. Ілюка й жалую, що я невинне на не-

го написав такі клевети до властий шкільних. Прошу п. рата! але би я кошта не платив.

Судия: Про сей вирок маєте в вашій громаді своїм авшусам оголосити — зрозумілисьте двірниче?

Мудрак: Розумію, прошу п. рата. Але аби я кошта не платив.

Оттаким посрамленієм закінчила ся Мудракова лисяча штучка!

А що ви на се кацапскі, попи-ромунїзатори? Що ви на те о. Grigorovici із Димки, який підбасовував Мудрака до сего вчику? — Га! Посрамили ся яничари на купу, як собаки, що невинно чоловіка нападдють.*) *Учасник.*

ВСЯЧИНА.

Народне віче в справі загального, рівного і безпосередного голосованя відбуде ся дня 31. с. м. в Кіцмани о 1-ій год. по пол. в сали громадского уряду із отсим дневним порядком: 1. Зміна ординациї виборчої. 2. Вільні внесеня. На віче запрашаємо цілий повіт, особливож Кіцмань, Витилївку, Клїводин, Лашківку, Ошихлїби, Валяву і Суховерхів. — В протягу місяця січня відбудуть ся в нашім повіті віча в Ставчанах, Іванківцях, Оршівцях і евентуально в Шипинцях. — Комітет: *Др. Воєвідка, Ростоцкий, Бажан, Лоюк, І. Семака, Прокопович, Бурачиньский, М. Ґотесман, Жуковский.*

Народне віче в справі загального, рівного, тайного і безпосередного голосованя відбуде ся в неділю дня 31. грудня 1905 в 1-ій годині по полудни в забудованю Николая Антонюка в Драчинцях пов. Вашківці, з отсим дневним порядком: 1. Загальне право голосованя. 2. Наше полїтичне положенє. Дорогі братя і сестри! Приходїть на се віче тисячами з околиці і скажім, що не дамо дальше ворогам себе кривдити. Покажім сьвітови а тим і нашим ворогам, що ми вже дозрілі і ничієї опіки не потребуємо. — Комітет: *Василь Арійчук, Юрій Івонческул, Данило Прокопець, Василь Прокопець, Іля Нинчук, Николай Антонюк, Давид Вайнінґер, Сава Тодорюк, Николай Піць, Михайло Віксич, Йосип Піць, Яків Бевцик, Петро Попович, Михайло Зота, Юрій Піць.*

Народне віче в справі загального, рівного, тайного і безпосередного голосованя відбуде ся в неділю, дня 31. с. м. о 2-ій годині по полудни в кімнаті читальнї „Рускої Бесїди“ в Каменцї із отсим порядком дневним: 1. Загальне право голосованя. 2. Теперішне наше полїтичне положенє. Дорогі братя прибувайте сотками на наше перше віче в серетскім повітї. — Комітет: *Микола Гаврищук, Дометиян Кузик, Іван Шевчук, Юрій Князький, Василь Воробець, Гаврило Воротняк.*

Народне віче в справі загального, рівного, тайного і безпосередного голосованя відбуде ся в неділю дня 31. грудня с. р. о 2-ій годині по полудни в урядї громадскім в Мерицеї, пов. сучавского з отсим порядком дневним: 1. Загальне право голосованя. 2. Теперішне наше положенє. Прибувайте всї! — Комітет: *Онуфрий Чеборяк, Ґеорґій Процюк, Пр. Конищак, І. Дрішко, Ґ. Солонинюк, І. Матейчук, Іван Робчук, Адриян Миґасюк.*

Клич з над Білого Черемоша. Щоб дати доказ, що і Гуцул не хоче і не сьміє лишитись позаду других, рішив підписаний комітет скликати загальне віче всїх сїл з обох боків Білого Черемоша і з над Путилївки на день 8. січня 1906 о 12-ій год. в полудне перед хатою господаря Івана Яблінчика (ч. 72) до буковиньского Довгополя. — Хід нарад: 1. Сучасне положенє цїлої Руси України і положенє наше в кордонах Австриї з окрема. 2. Чому мусимо жадати від правительства загального, безпосередного і тайного голосованя? 3. Закон пропінацийний. 4. Гуцульщина, єї боляки і як їх лїчити. 5. Резолюциї. — В кого бє щире руске серце і кому лежить доля нашого народу на души, той повинен взяти участь в сїй так важній манїфестациї. — Комітет: *о. Стефан Галїп* з Довгополя, *о. Іван Попель* з Довгополя, *Антін Мандрик* з Довгополя, *Александер Чех* з Довгополя, *Федько Гнатюк* з Конятина, *Теофіль Роговский* з Стебнів, *Іван*

---

*) Народну зРаду сей вихід розправи повинен також втїшити, вона й так пінить ся зі злости, бо хлїбодавци чи там рублидавци за кордоном пропадають, рубльов больше не будьот, тож треба йти із наймів московских у волоскі.

Яблінчик з Довгополя, *Тихон Онуфрейчук* з Довгополя, *Іван Дутчак* з Конятина.

„Указ“ витилівского двірника. „В поті чола твого будеш їсти хліб твій“. Слова ті сказав Бог до Адама, як виганяв єго з раю, і їх можна вповні приноровити і до громадян витилівских. Ті бідолахи не то що в поті чола свого їдять свій тяжко запрацьований кусень хліба, але ще більший піт виступає на них в борбі із своїм начальством громадским та жмінкою єго заушників. Два роки слухали громадяни всілякі наруги від свого панотця Велигорского і провадили ненастанний спір з ним та єго спілкою. Наконець, дякувати Богу, наш панотець дав нам трохи спокій. В селї перестали говорити про уніє неначе про азиятицку джуму, а православні люди як хвалили передше Бога, так і хвалять. Здавалось, що настануть спокійнїйші хвилї для людий, але де там. Всю киринну роботу взяв на себе тепер місцевий двірник Стефан Куєк, лиш, що поступить ся, то пальне таку дурницю, що цїла громада сьміє ся. З поміж всїляких єго киринних подвигів подаємо один, на який може здобути ся хиба мозґівниця пересякла сивухою. На припоручене старшини „Січи“ — рішив гурток січовиків виучитись сценїчний кусник „Вертеп“ та піти по колядї, щоби зібрати деякий гріш на закупно прирядів пожарних. Двірник, довідавшись про се, заборонив рішучо січовикам йти по колядї та стягає банду своїх найкріпших, аби ті йшли по колядї і брали в свої обороти кошового і иньших січовиків. Ходити по колядї — се звичай цїлого сьвіта християньского, і двірник Стефан Куєк не сьміє видавати безпідставно такої глупої і сьмішної заборони, а до того ще й під'юджувати людий до бійки. Та січовики не гадають вже дальше цитькатись з двірником, але донесли про єго чесну роботу в громадї до староства, і мають повну надію, що пан капітан довідавшись про єго гріхи упорає ся з ним та прикоротає єго розмах, бо у нас мусить шанувати право і лад навіть така велика риба як наш двірник, а не видавати такі скажім недорічні і крайно убурюючі „укази“. Порядний двірник повинен би просто тїшити ся, що січовики хотять колядою збирати гроші на пожарні прилади, аби було чим ратувати село. Хто стає тому на перепонї, той хиба хоче, аби хати наші йшли з димом по давному ?! А такий чоловік, що до сего стремить, хиба не варта бути двірником, який має дбати о добро цїлої громади. — *Січовик.*

Збожеволїла в наслїдок ограблення. Якась Сура Ройзен з Кошницї, в херсоньскій ґубернії, збожеволїла недавно над раном в поїздї, що їхав з Кракова до Львова. Їхала она з Київа разом з своїм судженим, незвістного поки що назвища, жидом. В Переворску той жид висїв незамітно о годинї 2-ій в ночи, забираючи з собою куферок Сури, в котрім була значна готівка і дорогоцїнности. Коли поїзд від'їхав з Переворска, замітила бідна женщина, що єї ограблено, і почала так страшно плакати і побивати ся, що вскорі попала в божевільність. Доперва в Ряшеві займила ся нею полїция, котра поробила заходи, аби зловити злодія. Нещастна жертва стратила до тої степени сьвідомість, що не була в силї подати назвища судженого. З паперів найдених при нїй довідано ся о єї назвище. Ряшівска полїция відставила бідну Суру Ройзен до заведеня для божевільних в Кульпаркові. Подорожні, котрі їхали разом з нею в поїздї, подали, що злодій єсть середного росту, рудавий, числить около 35 лїт. Одїтий був в футро з сивавим ковнїрем, чорну краватку і мягкий повстяний капелюх.

ДОБРІ КАСИ!!

Хто хоче забезпечити добре свої гроші або дорогоцїнности, най удасть ся до фабрики кас **M. Adlersflügel, Wien, I. Franz Josefs Kai 27,** котрої вироби огнетревалих кас оказали ся скрізь найлїпшими. Робимо особливо уважними каси райфазеньскі, що можуть бути в сїй фірмі найлїпше обслужені. Каси Adlersflügel-а побирають майже всї буковиньскі і другі краєві каси райфазеньскі і скрізь висказують ся про них добре. В виду того, що каси сеї фабрики суть добрі, поручає їх і „Селяньска Каса“ всїм нашим касам як найлїпше.

Видає Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО.

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях, під зарядом Ів. Захарка.